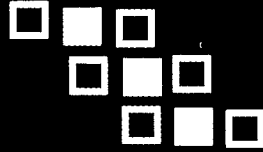
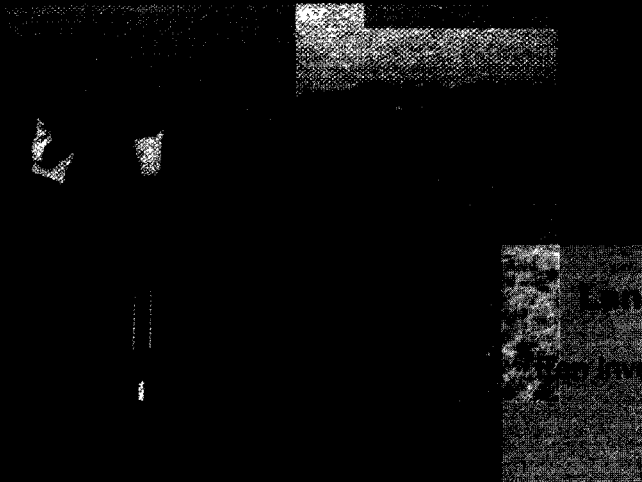
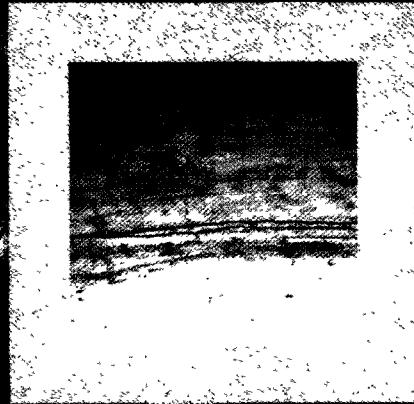

archeologisch onderzoeks- en adviesbureau

de steekproef

Langedijk, Weidedijk

Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek

2003-10/12

*Langedijke, Weidedijk:
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
gemeente Ooststellingwerf

oktober 2003
rapportnummer 2003-10/12
tekst door dr. Johan Jelsma en
drs. Caroline Tulp

De Steekproef, Archeologisch
Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn
telefoon 050 - 5779784
fax 050 - 5779786
internet www.desteckproef.nl
e-mail info@desteckproef.nl

Inleiding

Locatie

Langedijk ligt ten westen van Appelscha, gemeente Ooststellingwerf. Het plangebied bevindt zich in het noordoosten van Langedijk, ten noorden van de Stokdijk en ten westen van de Weidedijk (zie Figuur 1). Het zuidoosten van het onderzoeksgebied wordt begrensd door de tuinen van Stokdijk 12 tot en met 18. De noordwestelijke grens wordt gevormd door een strook bos met sloot en fietspad. Ten noordoosten van het plangebied bevindt zich een school en huizen van de Weidedijk. Het terrein is momenteel in gebruik als grasland en heeft een totale omvang van ongeveer 0,7 hectare. De RD-centrumcoördinaten zijn 215,505/553,575.

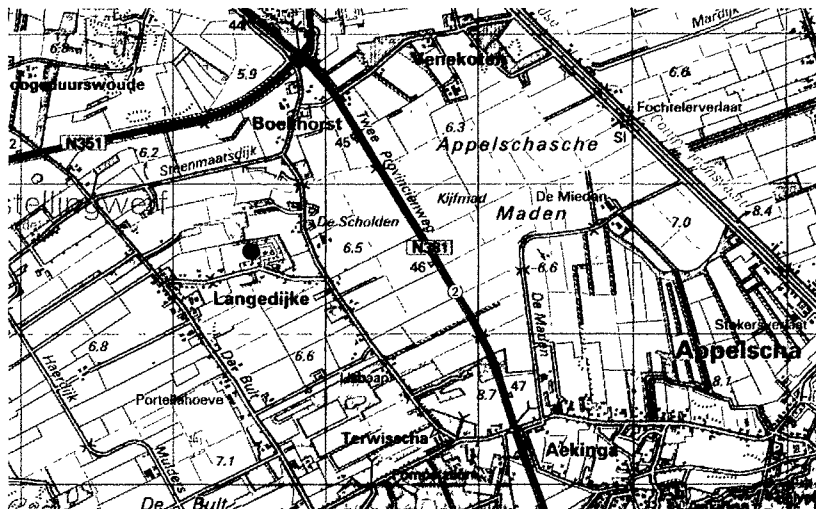
De bodem bestaat uit een beekerdgrond (classificatie bodemkaart pZg23 met grondwatertrap III: gemiddelde hoogste grondwaterstand minder dan 40 cm en gemiddelde laagste grondwaterstand tussen de 80 en 120 cm beneden het maaiveld). Het plangebied ligt ongeveer 6,1 meter boven het NAP.

Uit het plangebied zelf zijn geen vondstmeldingen in het Centraal Archeologisch Archief (CAA) of in het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) aanwezig. Op minder dan een kilometer van het onderzochte perceel zijn twee vondstmeldingen gedaan (ARCHIS-nummers 12313 en 12322). Het betreft een beker van aardewerk, een vuurstenen spits en twee stenen bijlen uit het Neolithicum (nieuwe steentijd, 5300 tot 2000 v. Chr.) en aardewerk uit de vroege ijzertijd (800 tot 500 v. Chr.). Deze vondsten zijn afkomstig van grafheuvels.

Aanleiding en doel

Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de gemeente Ooststellingwerf, vertegenwoordigd door dhr. J.S. Romijn. De aanleiding is de toekomstige bouw van een aantal vrijstaande woningen. De Friese Archeologische Monumenten Kaart Extra (FAMKE) geeft voor het plangebied een middelhoge tot hoge verwachting voor steentijd tot vroege-bronstijd sporen.

Het doel van het onderzoek is het in kaart brengen en het bepalen van de kwaliteit van eventuele archeologische sporen in dit gebied.

Figuur 1. Langedijke, Weidedijk, overzichtskaart 1 : 25000. De onderzoekslocatie is met een zwarte stip aangegeven. [Naar: Topografische Dienst. 1998. *Grote Topografische Atlas van Nederland 1:50000. Deel 2: Noord-Nederland*. Derde editie. Groningen, Wolters-Noordhoff Atlasproducties]

Methoden en technieken

Het meetsysteem

Eén boorraai (boornummers 1 tot en met 3) is uitgezet in het verlengde van de noordoostgevel van Stokdijk nummer 16. Een tweede raai (boringen 4 tot en met 6) is op 35 meter ten noordoosten van Raai I geplaatst. Boring 1 ligt op 20 meter ten zuidoosten van de noordwestelijke grens van het perceel. Tussen de boringen op een raai zit steeds 40 meter, behalve bij boring 6 die op 37 meter vanaf boring 5 is geplaatst vanwege de perceelsgrens. Voor de precieze locaties van de boringen wordt verwezen naar Figuur 2.

Werkwijze

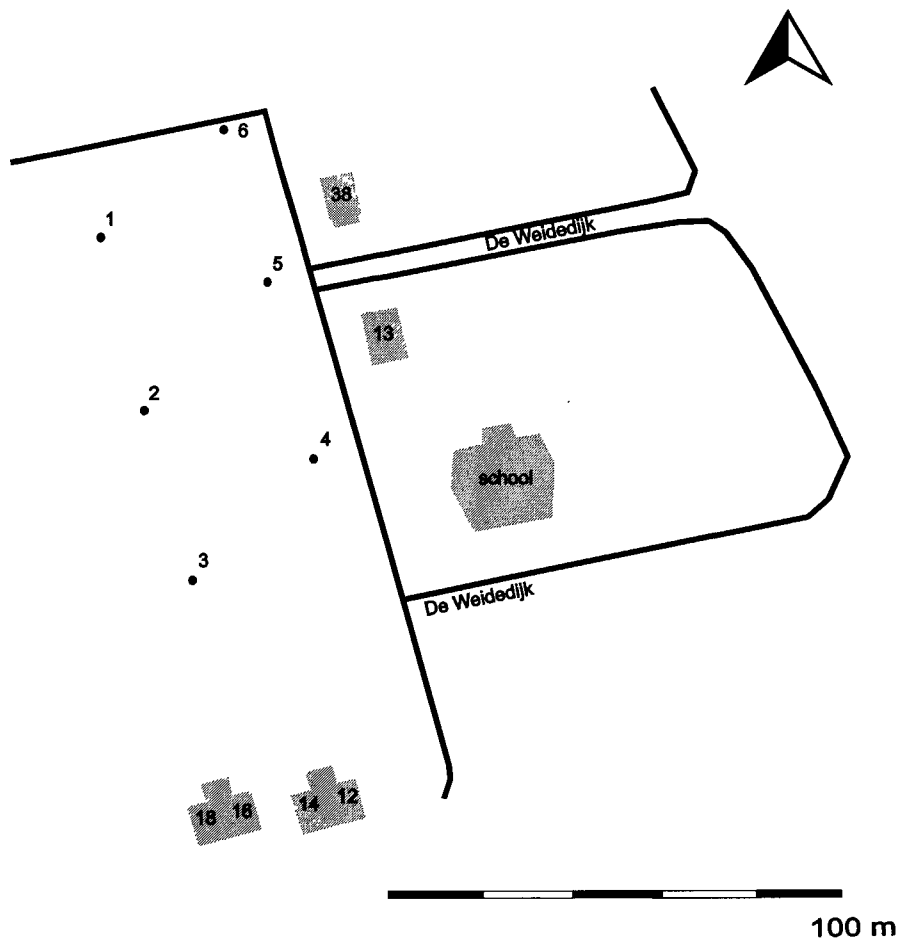
In het plangebied zijn in totaal 6 grondboringen uitgevoerd met een 8 cm edelmanboor; hiermee is de kwaliteit van de bodem bepaald. De opgeboorde grond werd op een 4 mm zeef onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren, zoals houtskool, aardewerk, bewerkt of verbrand vuursteen of verbrand bot.

Resultaten

Het veldwerk vond plaats op 23 oktober 2003. De resultaten per boring zijn weergegeven in de Appendix.

Boringen 1 tot en met 5 bevatten een vermengde bouwvoor met eronder een laag geel zand (C-horizont), die verstoord is. Tussen de 45 en 80 cm onder het maaiveld bevindt zich een leemlaag. Boring 6 is vlakbij de noordwestelijke sloot geplaatst. Onder de bouwvoor bevat deze boorlocatie een laag met veraard veen en een zandlaag vermengd met resten veen. Tussen de 70 en 155 cm onder het huidige maaiveld ligt een veenlaag. Onder het veen bevindt zich een laag matig lemig zand, lichtblauwgrijs van kleur. Er heeft dus onder het veen geen podzolvorming plaatsgevonden.

In de boringen noch aan het oppervlak van het terrein zijn archeologische indicatoren aangetroffen.

Figuur 2. Langedijk, Weidedijk, overzichtkaart: situatietekening met de boorlocaties. De genummerde punten geven de uitgevoerde boringen weer.

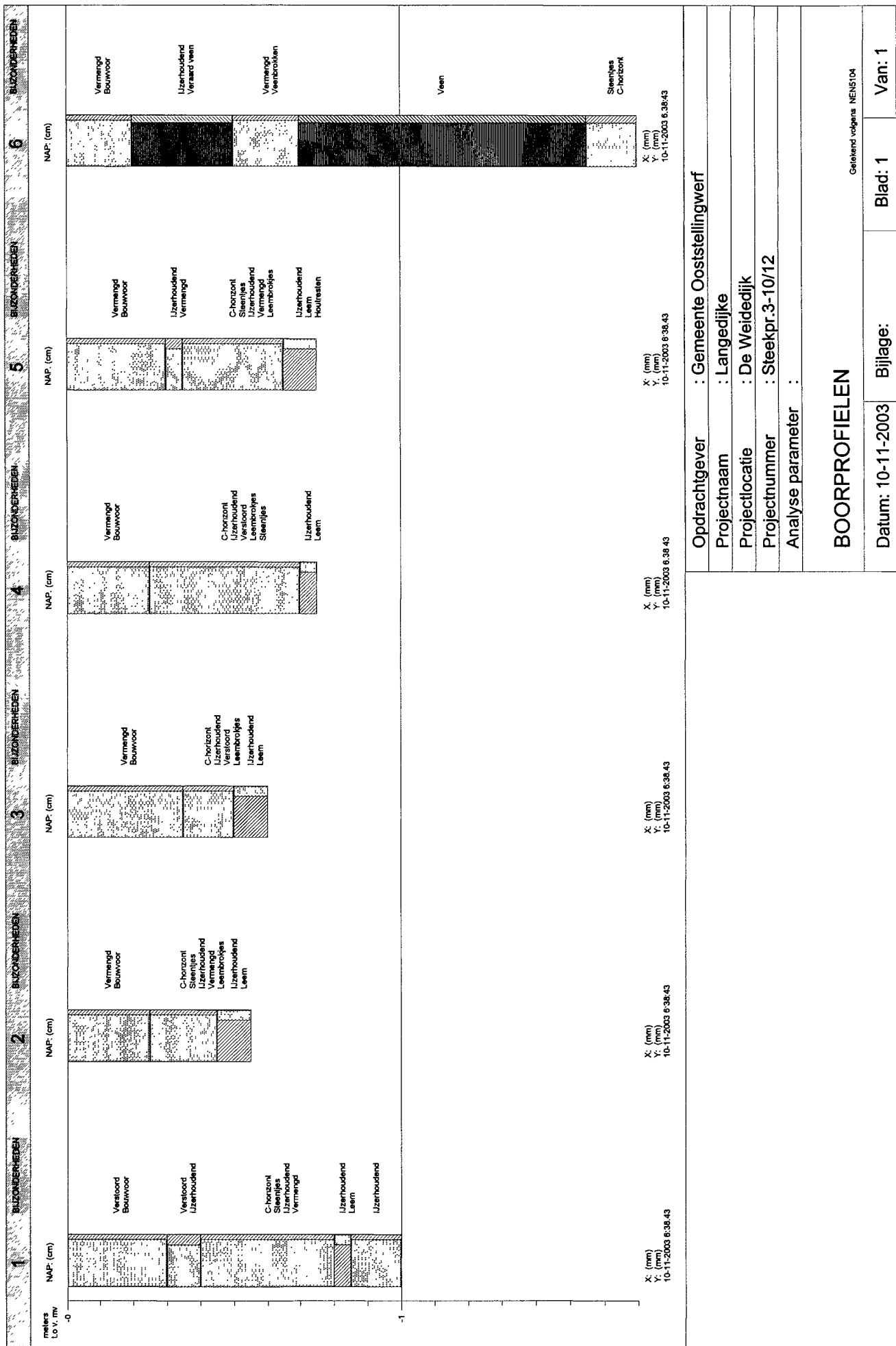
Conclusies en advies

Het onderzochte perceel laat een tot op het leem verstoorde bodem zien. In het noordwesten, tegen de sloot aan, is een pakket veen zichtbaar in de boring (nummer 6) met eronder lichtblauwgrijs lemig zand. Er zijn geen archeologische vondsten gedaan. De ARCHIS-database meldt binnen het plangebied geen eerder gedane vondsten van archeologische indicatoren, maar, zoals reeds vermeld zijn binnen een kilometer van Weidedijk vondsten gemeld uit grafheuvels daterend in het Neolithicum tot en met de vroege-ijzertijd.

De kans is klein dat er zich binnen het plangebied L. angedijkte, Weidedijk nog onverstoorte archeologische sporen bevinden: het bodemprofiel is namelijk niet gaaf van kwaliteit en er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Op basis van de huidige stand van kennis zijn beschermende c.q. beperkende maatregelen niet wetenschappelijk verdedigbaar. Archeologisch vervolgonderzoek is hier niet nodig.

Appendix

Langedijke, Weidedijk: boorprofielen en bodembeschrijving volgens NEN5104.

Opdrachtgever : Gemeente Ooststellingwerf

Projectnaam : Langedijkje

Projectlocatie : De Weidedijk

Projectnummer : Steekpr.3-10/12

Analyse parameter :

BOORPROFIELEN

Geleidend volgens NEN104

Datum: 10-11-2003 Bijlage:

Blad: 1

Van: 1

TABEL OVERZICHT VELDWAARNEMINGEN

Opdrachtgever : Gemeente Ooststellingwerf
Projectnaam : Langedijkje
Projectnummer : Steekpr.3-10/12
Projectlocatie : De Weidedijk

Meetpunt	Traject (cm-mv)	Grondsoort	Kleur	Bijzonderheden(mate)	Geur(sterkte)
1 Boring	0 - 30	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Bouwvoor	
	30 - 40	ZAND matig fijn, sterk siltig	10YR3/2 zwart	Verstoord IJzerhoudend	
	40 - 80	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/3 lbruin	Verstoord Vermengd Steentjes C-horizont	
	80 - 85	LEEM, sterk zandig	2.5Y5/3 lgrijs	IJzerhoudend	
2 Boring	85 - 100	ZAND matig fijn , zwak siltig,	2.5Y5/2 lgrijs	IJzerhoudend	
	0 - 25	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Bouwvoor	
	25 - 45	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/3 lbruin	Vermengd Leembrokjes Vermengd C-horizont Steentjes	
3 Boring	45 - 55	LEEM, sterk zandig	5BG6/1 grijs	IJzerhoudend Leem	
	0 - 35	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Vermengd Bouwvoor	
	35 - 50	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/3 lbruin	Leembrokjes Verstoord IJzerhoudend C-horizont	
4 Boring	50 - 60	LEEM, sterk zandig	2.5Y5/3 lgrijs	IJzerhoudend Leem	
	0 - 25	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Vermengd Bouwvoor	
	25 - 70	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/3 lbruin	Steentjes Leembrokjes Verstoord IJzerhoudend C-horizont	
5 Boring	70 - 75	LEEM, sterk zandig	2.5Y5/3 lgrijs	IJzerhoudend Leem	
	0 - 30	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Bouwvoor	
	30 - 35	ZAND matig fijn, sterk siltig	10YR3/2 zwart	Vermengd	
	35 - 65	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/3 lbruin	IJzerhoudend C-horizont Steentjes	
6 Boring	65 - 75	LEEM, sterk zandig	2.5Y5/3 lgrijs	IJzerhoudend Vermengd Leembrokjes Houtresten Leem	
	0 - 20	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR3/2 zwart	Bouwvoor	
	20 - 50	VEEN, matig kleiig	7.5YR2/1 zwart	Vermengd IJzerhoudend	
	50 - 70	ZAND matig fijn , zwak siltig,	10YR5/2 lbruin	Veraard veen Veenbrokken	
	70 - 155	VEEN, matig kleiig	7.5YR2/1 zwart	Vermengd	
155 - 170	ZAND matig fijn, matig siltig	5GY5/1 grijs	Veen C-horizont Steentjes		